Dakshaprati Rishidadhichiproktam Shivajnanopadesham

दक्षप्रति ऋषिदधीचिप्रोक्तं शिवज्ञानोपदेशम्

Document Information

Text title : Dakshaprati Rishidadhichiproktam Shivajnanopadesham

File name : dakShapratiRRiShidadhIchiproktaMshivajnAnopadesham.itx

Category : shiva, shivarahasya, upadesha, advice

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | IshAkhyaH dvAdashamAMshaH | adhyAyaH 5 satIdehatyAgaH | 33-60 ||

Latest update : December 28, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 28, 2024

sanskritdocuments.org

दक्षप्रति ऋषिदधीचिप्रोक्तं शिवज्ञानोपदेशम्

(शिवरहस्यान्तर्गते ईशाख्ये)

दधीचिरुवाच ।

ब्रह्मणो मानसः पुत्रो दक्ष दक्षोऽसि दीक्षितः ।
कस्मान्न यजसे रुद्रं साक्षादध्वरनायकम् ॥ ३३॥

देवदेवं विरूपाक्षं यज्ञेशं परमेश्वरम् ।
कस्मान्न यजसे रुद्रं साक्षादध्वरनायकम् ॥ ३४॥

विश्वतश्चक्षुषं देवं विश्वतो मुखमीश्वरम् ।
कस्मान्न यजसे रुद्रं साक्षादध्वरनायकम् ॥ ३५॥

विश्वाधिकं महादेवं विष्णुब्रह्मादिनायकम् ।
कस्मान्न यजसे रुद्रं साक्षादध्वरनायकम् ॥ ३६॥

विश्वजातेषु पशुषु स कथं पशुपो भवेत् ।
कस्मान्न यजसे रुद्रं साक्षादध्वरनायकम् ॥ ३७॥

यन्मायामोहिताः सर्वे विष्णुब्रह्मादयः सुराः ।
भवानपि महादेवं किं न जानासि शङ्करम् ॥ ३८॥

कस्मान्न यजसे रुद्रं साक्षादध्वरनायकम् ।
ब्रह्मणोऽस्य शिरश्छिन्नं महेशेन पिनाकिना ॥ ३९॥

ब्रह्मणेऽस्मै ददौ शम्भुश्चक्रं दैत्यविनाशकृत् ।
विष्णवेऽस्मै महालक्ष्मीं भार्यात्वेन ददौ हरः ॥ ४०॥

वैकुण्ठस्याधिपत्यं च नीलकण्ठो ददौ पुरा ।
गर्वोद्रिक्तो महाविष्णुरभूल्लोकविनाशकृत् ॥ ४१॥

मत्स्यवाराहसिह्माद्यैर्देहैर्लोकापकारकः ।
संशिक्षितश्च बहुधा महादेवेन शूलिना ॥ ४२॥

तवायं कोपदग्धस्य महादेवो हि रक्षकः ।
को वाऽयं विष्णुरेवाद्य रक्षकस्ते कथं भवेत् ॥ ४३॥

मृगेन्द्रनखराघातं जम्बुकः किं सहिष्यति ।
यद्भक्तैर्धिक्कृतो विष्णुः सहलक्ष्म्याऽति कोपने ॥ ४४॥

शापास्त्रैर्दारितो विष्णुरस्त्रैः शिवगणैरपि ।
विष्णोः कपालं निर्भिद्य पपौ रक्तं स भैरवः ॥ ४५॥

विष्वक्सेनो गणोऽस्यैव विष्णोः सम्पश्यतः पुरः ।
ईषीका प्रोतलीक्षेव शूलप्रोतमथाकरोत् ॥ ४६॥

इन्द्रस्यास्य भुजस्तम्भो येनाकारि पिनाकिना ।
सवज्रः ससुरैः पूर्वं गुरुणेशः प्रसादितः ॥ ४७॥

तदा मुमोचैव हसन् महेशो भक्तवत्सलः ।
यमोऽयं निहतः पूर्वं शिवपादाग्रताडितः ॥ ४८॥

मृकण्डुतनयस्यास्य रक्षार्थं शूलपाणिना ।
वायुरोपोऽशितः पूर्वं तृणाग्रचलनेऽप्ययम् ॥ ४९॥

महादेवस्य पुरतो नादहत्तृणमप्ययम् ।
अग्निः शिखावलीढोऽयं यद्भविर्भक्षणेरितः ॥ ५०॥

चन्द्रोऽयं तव शापेन यक्ष्मरोगार्दितः पुरा ।
प्रसादितो महेशेन सुधाधामैकमौलिना ॥ ५१॥

सूर्योऽयं नेत्रपातृत्वमगच्छच्छङ्करस्य हि ।
कुबेरोऽप्ययमीशस्य प्रसादात्सख्यमाप्तवान् ॥ ५२॥

वरुणो जलरोगार्तो महेशेन प्रसादितः ।
वसवोऽपि महेशेन दयया सम्प्रसाधिनः ॥ ५३॥

तत्प्रसादाय कर्माणि कुर्वन्तिमुनयः सुराः ।
तस्य लिङ्गं सदाकालं पूजयन्ति सुरासुराः ॥ ५४॥

आदित्या मरुतः सर्वे शक्रेण सह भागिनः ।
चकार परमेशोऽयं प्रसादेन महेश्वरः ॥ ५५॥

तथान्ये मुनयः सिद्धा महेशेन प्रसादिताः ।

पशुभूतेषु युष्मासु कथं पशुपतिः शिवः ॥ ५६॥

गण्यते देवदेवोऽसौ महादेवः सनातनः ।
विश्वाधिको महारुद्रः पूजनीयस्त्वयेज्यया ॥ ५७॥

पूज्योऽयं देवदेवेशः सर्वेषां सर्वकर्मभिः ।
तस्य प्रसादेन तव सफलोऽस्तु मनोरथः ॥ ५८॥

तत्प्रसादेन सर्वस्य भुक्तिर्मुक्तिर्हि सिध्यतः ।
तस्मान्मा विपदः सन्तु शृणु मद्वचनं मुदा ॥ ५९॥

रुद्रक्रोधाग्निदग्धस्य तव नान्यत्परायणम् ।
न ब्रह्माऽयं नैव विष्णुः न चात्र(न्ये)सुरपुङ्गवाः ॥ ६०॥

॥ इति शिवरहस्यान्तर्गते दक्षप्रति ऋषिदधीचिप्रोक्तं शिवज्ञानोपदेशं सम्पूर्णम् ॥

- ॥ श्रीशिवरहस्यम् । ईशाख्यः द्वादशमांशः । अध्यायः ५ सतीदेहत्यागः । ३३-६० ॥

- .. shrIshivarahasyam . IshAkhyaH dvAdashamAMshaH . adhyAyaH 5 satIdehatyAgaH . 33-60 ..

Notes:

Ṛṣi Dadhīci ऋषि दधीचि reprimands Dakṣa दक्ष for not inviting Śiva शिव to the Yajña यज्ञ following his feelings of insolence; and delivers Upadeśa उपदेश to him about the Stature of Śiva शिव - who Himself is Adhvaranāyaka अध्वरनायक.

Proofread by Ruma Dewan

Dakshaprati Rishidadhichiproktam Shivajnanopadesham
pdf was typeset on December 28, 2024

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*